

Dosarul nr. 2r-98/20

Prima instanță: Jud. Căușeni, sediul Ștefan Vodă (jud. D. Dubcovețchi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan)

DECIZIE

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Irina Grigoroși și Svetlana Popruga,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Grigoroși și Svetlana Popruga împotriva Primarului s. Tudora, Consiliului local Tudora, Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Ștefan Vodă, Președintelui raionului Ștefan Vodă, Consiliului raional Ștefan Vodă, Ion Grigoroși cu privire la constatarea încălcării drepturilor, constatarea gradului de rudenie, obligarea de a acorda întreținere,
împotriva încheierii din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel declarată de Irina Grigoroși și Svetlana Popruga prin intermediul avocatului Valentin Chiriac,

c o n s t a ț ă :

La 3 decembrie 2018, Irina Grigoroși și Svetlana Popruga au depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului s. Tudora, Consiliului local Tudora, Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Ștefan Vodă, Președintelui raionului Ștefan Vodă, Consiliului raional Ștefan Vodă, Ion Grigoroși cu privire la constatarea încălcării drepturilor, constatarea gradului de rudenie, obligarea de a acorda întreținere.

Prin hotărârea din 18 iunie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă a fost respinsă acțiunea depusă de către Irina Grigoroși și Svetlana Popruga.

La data de 10 iulie 2019 Irina Grigoroși și Svetlana Popruga, reprezentate de avocatul Valentin Chiriac a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel declarată de Irina Grigoroși și Svetlana Popruga prin intermediul avocatului Valentin Chiriac.

La 24 ianuarie 2020 prin intermediul oficiului poștal Irina Grigoroși și Svetlana Popruga au declarat recurs împotriva încheierii din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și remiterea cauzei spre rejudecare, în același complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs au invocat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel.

Au menționat că prin decizie li s-a desemnat avocatul din oficiu Valentin Chiriac pentru a le reprezenta interesele. Avocatul cunoștea despre faptul că Irina Grigoroși Svetlana Popruga are grijă de aceasta, însă nu a dorit să le viziteze la domiciliu pentru a semna mandatul.

Au explicat că astfel li s-a încălcat dreptul la apărare calificată prevăzut de art. 20, 24-26 din Constituție, art. 6 din Convenția CEDO, art. 6 din Convenția ONU.

În drept, recurentele și-au întemeiat cererea de recurs în temeiul dispozițiilor art. 429-432 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților la 20 ianuarie 2020, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f.d.108), însă careva date ce ar confirma recepționarea acesteia de către recurente la actele cauzei lipsesc.

Astfel, se constată că recurentele s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 24 ianuarie 2020 în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copie certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele dosarului se constată cu certitudine că la 10 iulie 2019 Irina Grigoroși Svetlana Popruga, reprezentate de avocatul Valentin Chiriac a declarat apel împotriva hotărârii din 18 iunie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Este cert faptul că prin încheierea din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel declarată de Irina Grigoroși Svetlana Popruga prin intermediul avocatului Valentin Chiriac (f.d.105-107).

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe prevederile art. 369 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă, care stipulează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Instanța de recurs reține concluzia instanței de apel cu privire la depunerea apelului de către avocatul Valentin Chiriac în interesele Irinei Grigoroși Svetlanei Popruga în lipsa împuternicirilor legale, ca fiind justificată din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 360 alin. (1) Cod de procedură civilă, sunt în drept să declare apel: a) părțile și alți participanți la proces; b) reprezentantul în interesul apelantului, dacă este împuternicit în modul stabilit de lege; c) martorul, expertul,

specialistul și interpretul, reprezentantul cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

În temeiul art. 75 alin. (1) Cod de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

Totodată, art. 80 alin. (7) Cod de procedură civilă prevede că împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

Conform art. 60 alin. (1), (2) din Legea cu privire avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, avocatul acordă asistență juridică clientului în baza contractului de asistență juridică, încheiat în formă scrisă. Împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

În contextul dat, Colegiul notează că la materialele cauzei este anexat mandatul avocațial seria MA nr. 1326685 din 15 mai 2019 pe numele avocatului Valentin Chiriac, în baza deciziei coordonatorului Oficiul teritorial Chișinău al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat nr. 0585/ACC cu mențiunea „cauza civilă 2-671/18 Irina Grigoroî, Svetlana Popruga către Primăria s. Tudora și Ion Grigoroî cu privire la anularea actelor” (f.d.48).

În conformitate cu art. 81 alin. (1) Cod de procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce quantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Pct. 8 din Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar nr. 158 din 28 februarie 2013 stipulează expres că împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar în procesul civil, stabilite conform art. 81 din Codul de procedură civilă, urmează a fi consemnate pe versoul mandatului sau, după caz, în procura întocmită la cererea clientului, în modul stabilit de lege. Dacă se întocmește o procură, avocatul sau avocatul stagiar va nota pe versoul mandatului textul „Conform procurii anexate” și va semna versoul mandatului în locul clientului. Împuternicirile avocatului sau ale avocatului stagiar stabilite în procură sânt valabile doar dacă aceasta se prezintă împreună cu mandatul.

Pornind de la aceste reglementări legale, Colegiul atestă că mandatul avocațial pe numele avocatului Valentin Chiriac nu are inserate pe verso împuternicirile acordate avocatului, lipsind și semnătura persoanelor reprezentate.

Or, în contextul prevederilor art. 60 alin. (2) din Legea cu privire avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, împuternicirile avocatului se confirmă prin mandat, care este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern. Pct. 6 subpct. 2 din Hotărârea Guvernului cu privire la

aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar nr. 158 din 28 februarie 2013 indică expres faptul că formularul mandatului avocatului conține următoarele elemente obligatorii: pe verso se înserează: a) împuternicirile avocatului; a¹) numele și prenumele clientului; b) semnătura clientului sau, după caz, a avocatului.

În continuare, instanța de recurs precizează că versoul mandatului avocațial pe numele lui Valentin Chiriac nu conține împuternicirile acordate avocatului, numele prenumele clientului, precum și semnătura clientului și respectiv lipsește împuternicirea care ar confirma dreptul „[...] de a ataca hotărârea judecătorească [...]”, or, această împuternicire urma a fi inserată expres în mandat.

În consecință, Colegiul conchide că instanța de apel corect a reținut că apelul semnat de Valentin Chiriac, depus împotriva hotărârii din 18 iunie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, a fost declarat de o persoană ce nu era în drept să-l înainteze și urmează a fi restituit.

Prin recursul declarat, recurentele au invocat încălcarea dreptului de acces la justiție stipulat de art. 20, 24-26 din Constituție, art. 6 din Convenția CEDO, art. 6 din Convenția ONU, însă circumstanțele detaliate supra denotă că omisiunile admise nu pot fi puse pe seama instanțelor judecătorești, în condițiile în care dreptul la asistență este un drept al părții.

Or, prin prisma prevederilor art. 26 Constituția coroborat cu art. 8 Cod de procedură civilă, Colegiul învederează că asistența juridică părților, participanților la proces este acordată de avocatul ales personal sau după caz este desemnat de coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat sau de un alt reprezentant, în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Respectiv, nu poate fi pusă pe seama instanțelor judecătorești omisiunea participanților la proces de a completa mandatul avocațial în conformitate cu prevederile legale evocate supra.

Astfel, în situația relatată, având în vedere diligența părților, precum și obligația participanților la proces, în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Colegiul conchide că recurentele au eludat obligația de a-și valorifica drepturile procedurale conform legislației în vigoare.

În concluzie, pornind de la lipsa unor încălcări de ordin procedural sau de altă natură, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea apelului, ca fiind declarat de o persoană ce nu era în drept.

De altfel, textul art. 10 alin. (1) Cod de procedură civilă statuează că sancțiunile procedurale sânt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Conform cu art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate supra, denotă că recurentele nu și-au valorificat drepturile procedurale conform legislației în vigoare.

Totodată, dispoziția art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă denotă că disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Prin urmare, reieșind din cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele indicate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Irina Grigoroși și Svetlana Popruga.

Se menține încheierea din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Grigoroși și Svetlana Popruga împotriva Primarului s. Tudora, Consiliului local Tudora, Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Ștefan Vodă, Președintelui raionului Ștefan Vodă, Consiliului raional Ștefan Vodă, Ion Grigoroși cu privire la constatarea încălcării drepturilor, constatarea gradului de rudenie, obligarea de a acorda întreținere.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Galina Stratulat

Nicolae Craiu